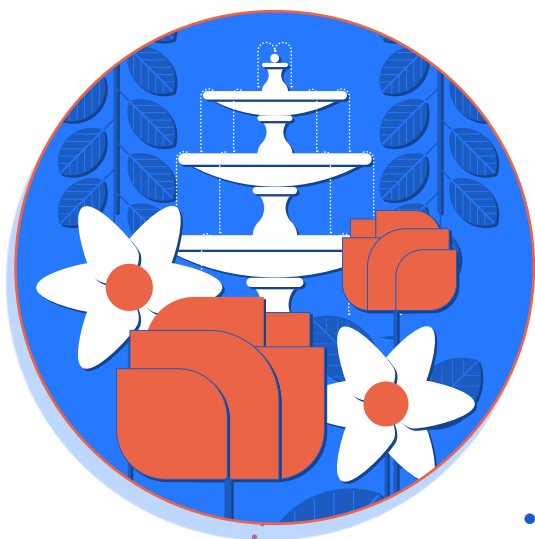

Paulina
Bolígtowa

Pamiętajcie o ogrodach... tych w Krakowie

Wspaniałe krakowskie ogrody doskonale nadają się na romantyczny spacer i odpoczynek z dala od zgiełku panującego w mieście. Wycieczka przeznaczona jest dla miłośników zieleni i krakowskich zabytków.

Informacje

- czas trwania spaceru – ok. 180 min,
- miejsca dobrze skomunikowane,
- trasa łatwa dla osób w różnym wieku, również z problemami ruchowymi,
- możliwość korzystania z toalet w miejscach opisanych lub w pobliżu,
- po drodze liczne kawiarnie i restauracje,
- wstęp do ogrodów bezpłatny lub za niewielką opłatą,
- taras Pawilonu Józefa Czapskiego udostępniony dla osób niepełnosprawnych (winda).

Trasa
turystyczna
nagrodzona w konkursie
„Kraków – tam i z powrotem”
zorganizowanym przez
Muzeum Krakowa

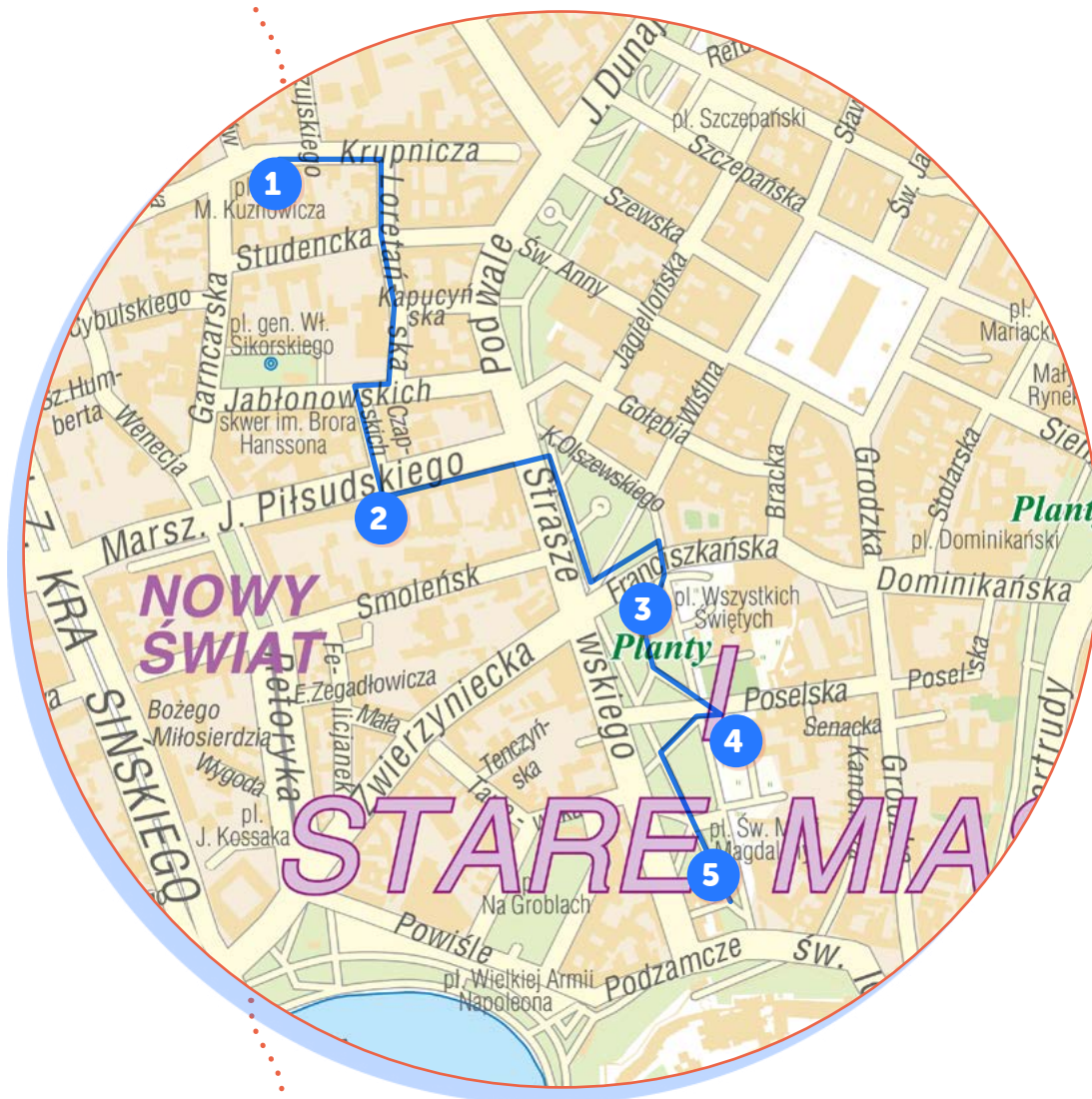

Muzeum Krakowa

Przebieg trasy

Pamiętajcie o ogrodach... strona 2 z 13

1. Ogród przy Domu Józefa Mehoffera – ul. Krupnicza 26 – początek trasy
2. Ogród i lapidarium przy Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego – ul. Piłsudskiego 12
3. Ogród Wawel – krakowskie Planty – od ul. Franciszkańskiej do ul. Podzamcze
4. Ogród przy Muzeum Archeologicznym – ul. Poselska 3
5. Ogród Wawel – ul. Podzamcze 10 – koniec trasy

1

Ogród przy Domu Józefa Mehoffera

Pprzed nami dom, który w 1932 roku nabył Józef Mehoffer – wybitny malarz, grafik i witrażysta Młodej Polski. Wśród miejskiej zabudowy założył od strony południowej wspaniały ogród. Artysta sam zaprojektował to miejsce, poświęcając mu wiele uwagi. Jak przystało na prawdziwego ogrodnika, zadbał o każdy szczegół, przemyślał rozkład alejek, zasadził wiele gatunków roślin, kwiatów i drzew. Stworzył dla siebie i rodziny małą arkadę.

Dzisiaj zrekonstruowany ogród rozkwita wiosną, zadziwia mnóstwem kolorów i niesamowitych zapachów. Spacerując po żwirowych alejkach, można przysiąść na ławce i delektować się wspaniałym widokiem kwitnących jaśminów, bzów, drzewek owocowych, fiołków, konwalii. Ogród Mehoffera lśni w letnim słońcu, a różne gatunki róż cieszą oczy aż do późnej jesieni. O każdej porze roku, niezależnie od pogody, ogród zachwyca...

Tu na Krupniczej słychać śpiew ptaków, nie dochodzi hałas z ulicy, nie ma tłumów turystów. Cisza, spokój, harmonia sprzyjają wypoczynkowi i romantycznemu spacerowi.

Ciekawostki

- W domu przy ulicy Krupniczej 26, w 1869 roku, przyszedł na świat wybitny artysta młodopolski Stanisław Wyspiański – przyjaciel Józefa Mehoffera.
- W 1986 roku budynek wraz z ogrodem został przekazany Muzeum Narodowemu w Krakowie z przeznaczeniem na oddział poświęcony Mehofferowi (można tu podziwiać liczne prace dawnego gospodarza: witraże, obrazy, projekty, rysunki. Na piętrze zgromadzono autentyczne sprzęty i przedmioty należące do artysty).
- Ogród Mehoffera odtworzono na podstawie obrazów oraz fotografii i 20 maja 2004 roku udostępniono publiczności.
- W latach 30. XX wieku odnaleziono na terenie ogrodu m.in. bogato zdobione renesansowe kaflę, pozwalające przypuszczać, że w XVI wieku istniał tu zakład garncarski, który prawdopodobnie dostarczał kaflę na zamek królewski na Wawelu. Odnaleziono zostały również fragmenty rzeźb, pochodzące z pracowni znanego rzeźbiarza Franciszka Wyspiańskiego, ojca Stanisława.

2

Ogród przy pałacu Czapskich

Po opuszczeniu ogrodu Mehoffera ulicą Loretańską dochodzimy do ulicy Czapskich i kierujemy się w stronę Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego zlokalizowanego przy ulicy Piłsudskiego 12. Wystarczy przejść przez zaciszny, zadbanej dziedziniec, by zobaczyć niezwykle, tonące w zieleni ogród i lapidarium.

Ogród, po renowacji, zachował swój XIX-wieczny charakter i niepowtarzalny urok. W cieniu stuletnich drzew można spędzić beztrudnie czas. To tutaj, na wolnym powietrzu, prezentowane są liczne elementy architektoniczne pochodzące z krakowskich

zabytkowych gotyckich budowli – m.in. z kościoła Mariackiego, z kazimierskich świątyń: św. Katarzyny, Bożego Ciała, oraz z katedry na Wawelu. Odnaleźć można fragmenty renesansowej i barokowej kamieniarki, cenne „świadki historii” ocalone od zapomnienia.

W sąsiedztwie ogrodu znajduje się Pawilon Józefa Czapskiego poświęcony wnukowi Emeryka, wybitnemu polskiemu malarzowi, pisarzowi, intelektualistcie. Z tarasu pawilonu roztacza się ciekawy widok na pałac Czapskich i położone wewnątrz kwartałów ogrody sąsiednich kamienic.

Ciekawostki

- Pałac został wybudowany w 1884 roku dla Huberta Krasieńskiego, a następnie budowlę zakupił hrabia Emeryk Hutten-Czapski – kolekcjoner, bibliofil, numizmatyk, uczoney, który przywędrował ze swoimi skarbami z Białorusi. Pałac przy ulicy Wolskiej (dzisiejszej ul. Piłsudskiego) nabył w celu wystawienia i udostępnienia kolekcji numizmatów, starodruków, militariów, rycin, szkła. Tadeusz Stryjeński na zlecenie nowego właściciela dobudował do bryły istniejącego pałacu pawilon i umieścił napis „Monumentis Patriae naufragio ereptis” („Pamiętkom ojczystym ocalonym z burzy dziejowej”),
- W pałacu Czapskich mieści się jeden z oddziałów Muzeum Narodowego w Krakowie, znajduje się w nim Europejskie Centrum Numizmatyki Polskiej, w którym można obejrzeć m.in. najcenniejszą i najdroższą polską monetę – 100 dukatów Zygmunta III Wazy z 1621 roku bitą w Bydgoszczy.

Planty – Ogród Wawel (odcinek 1)

Z ogrodu przy pałacu Czapskich kierujemy się w stronę krakowskich Plant. Dochodzimy do ulicy Franciszkańskiej. Przed nami czarodziejski Ogród Wawel – ciągnący się do ulicy Podzamcze.

Ten przepiękny fragment Plant posiada niezwykle walory przyrodnicze, jak i kompozycyjne. W tej części dominuje sylweta wzgórza wawelskiego. Od ulicy Franciszkańskiej można zobaczyć jeden z najstarszych gotyckich kościołów krakowskich – kościół św. Franciszka z Asyżu wraz z przylegającym do niego klasztorem Franciszkanów.

Ogród Wawel prezentuje typ ogrodu w stylu angielskim. Wśród kasztanowców, lip, klonów, jesionów, wiązów oraz zabytkowych buków czerwonozielonych, można odbyć ciekawy, jak również bardzo romantyczny spacer i wysłuchać niezwykłego wiosenno-letniego ptasiego koncertu.

Ławki upamiętniają wybitnych, zasłużonych, nie tylko dla Krakowa, ludzi (Stanisława Wyspiańskiego, Karola Bunscha, Julię Hartwig, Konrada Celtisa, Magdalenę Samozwaniec, Tadeusza Boya-Żeleńskiego).

W XIX wieku na Plantach zaczęto stawiać pomniki. Jako jeden z pierwszych pojawił się w Ogrodzie Wawel pomnik przedstawiający bohaterów z poematu Adama Mickiewicza: Grażynę i Litawora. Monument został ufundowany przez Henryka Jordana w 1886 roku, a wykonał go Alfred Daun.

Buki odmiany zwisłej tworzą niezwykle romantyczną, teatralną kurtynę. To jedno z piękniejszych i najbardziej tajemniczych miejsc w całym ogrodzie.

4

Ogród przy Muzeum Archeologicznym

.....

Ogród Wawel przecina ulica Poselska, przy której znajduje się wspaniały, renesansowy ogród, ulokowany u podnóża wzgórza wawelskiego, skąd rozpościera się zapierający dech w piersiach widok na wieżę Zygmunta III Wazy, wieżę Stefana Batorego, wieże Zygmuntofską i Zegarową.

Ogród został zrekonstruowany w 1961 roku. Wtedy to na nowo rozplanowano urokliwe alejki, powstały zielone klomby, posadzono krzewy, drzewa i kwiaty. Siadając na jednej z ogrodowych ławek można podziwiać budynek Muzeum Archeologicznego, w którym niegdyś znajdowały się zespół klasztorny Karmelitów Bosych oraz kościół św. Michała i św. Józefa.

5

Planty – Ogród Wawel (odcinek 2)

Wracamy na Planty, by kontynuować spacer po Ogródzie Wawel.

Idąc piękną, szeroką kasztanową aleją dojdziemy do willi Mały Wawel przy ulicy Podzamcze 10, zaprojektowanej przez wybitnych architektów – Tadeusza Stryjeńskiego i Władysława Ekielskiego – dla profesora UJ Maurycego Straszewskiego.

Budynek reprezentuje styl neorenesansowy, z licznymi nawiązaniem do zamku wawelskiego (loggia z półkolistymi arkadami, baszta nawiązująca stylistyką do wawelskich wież)

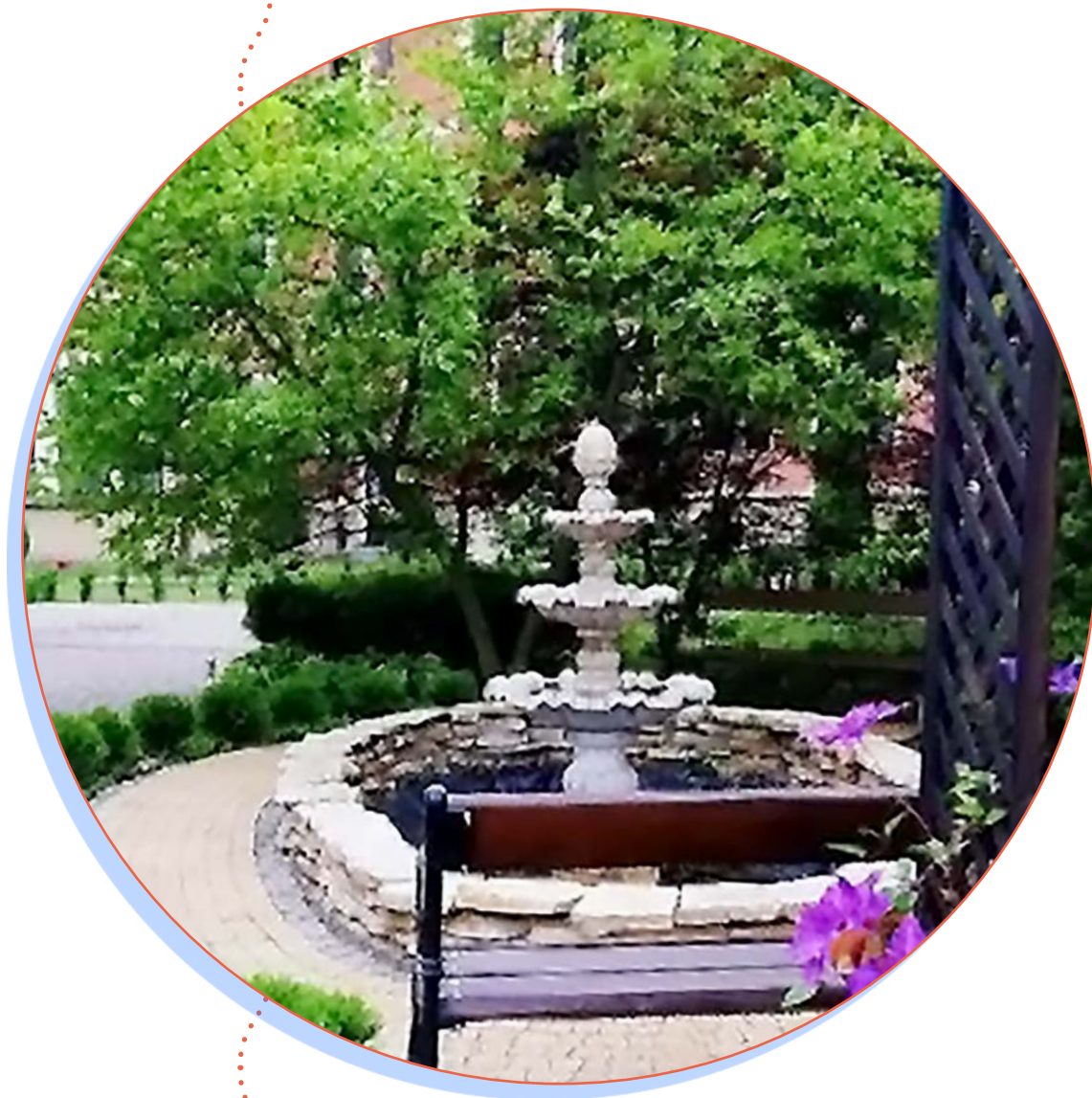
Idąc dalej zobaczymy trzy kamienne sowy Bronisława Chromego, a naprzeciwko nich gmach seminarium duchownego, na którego tyłach znajduje się zaciszny ogród udostępniany przez kleryków do oglądania, odpoczynku i medytacji.

Pamiętajcie o ogrodach... strona 11 z 13

Ciekawostki

Pamiętajcie o ogrodach... strona 12 z 13

- Planty powstały w XIX wieku w miejscu dawnych, średniowiecznych murów obronnych i fos. Po ich zburzeniu teren wyrównano (splantowano) i uporządkowano. Pracami kierował profesor i senator Rzeczypospolitej Krakowskiej – Feliks Radwański, a później Florian Straszewski, który nadał Plantom ostateczny kształt. Ogród otaczający Stare Miasto „zielonym pierścieniem” tworzy, jak pisze Andrzej Kozioł, „magiczną granicę krakowskich światów”.
- W 1988 roku Rada ds. Zieleni zaakceptowała propozycję podzielenia Plant na osiem ogrodów: Ogród Wawel, Uniwersytet, Pałac Sztuki, Florianka, Barbakan, Dworzec, Gródek, Stradom.
- Planty mają 4 km długości i zajmują powierzchnię 21 hektarów.

Wycieczkę kończymy u stóp wzgórza wawelskiego,
przy ulicy Podzamcze.

*Pamiętajcie o ogrodach
Przecież stamtąd przyszliście
W żar epoki użyczą wam chłodu
tylko drzewa, tylko liście.*

(tekst: Janusz Kofta) •

Pamiętajcie o ogrodach...
strona 13 z 13

